

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Bakalářská práce

**PRÓZY MICHALA VIEWEGHA VE FILMU
A VE FILMOVÝCH SCÉNÁŘÍCH**

Lucie Sazamová

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 29. března 2013

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PeadDr. Jiřímu Staňkovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady, ochotu a čas, který mi věnoval během přípravy této práce.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	10
2.	ANALÝZA ROMÁNŮ	11
2.1.	BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA.....	11
2.1.1.	TÉMA.....	11
2.1.2.	PROSTŘEDÍ V ROMÁNU.....	12
2.1.2.1.	SÁZAVA.....	12
2.1.2.2.	VILKA POD SKŘIVÁNKEM.....	13
2.1.2.3.	OTCOVA DÍLNA.....	13
2.1.2.4.	PULA	13
2.1.2.5.	DŮM PAVLA KOHOUTA	13
2.1.3.	POSTAVY.....	14
2.1.3.1.	KVIDO	14
2.1.3.2.	KVIDŮV OTEC.....	14
2.1.3.3.	KVIDOVA MATKA.....	14
2.1.3.4.	JARUŠKA MACKOVÁ	14
2.1.3.5.	PACO.....	15
2.1.3.6.	ING. ZVÁRA.....	15
2.1.3.7.	ŠPERK.....	15
2.1.3.8.	PAVEL KOHOUT	15
2.1.3.9.	BABIČKA LÍBA	16
2.1.3.10.	DĚDEČEK JIŘÍ	16
2.1.3.11.	MIRJANA.....	16
2.1.3.12.	ZITA.....	16
2.1.4.	TYP KONFLIKTU	16
2.2.	VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH	17
2.2.1.	TÉMA.....	17
2.2.2.	PROSTŘEDÍ V ROMÁNU.....	18

2.2.2.1.	KRÁLOVA REZIDENCE	18
2.2.2.2.	BEÁTIN POKOJ	18
2.2.2.3.	ŠKOLA	19
2.2.2.4.	EROTICKÝ KLUB	19
2.2.3.	POSTAVY.....	19
2.2.3.1.	OSKAR.....	19
2.2.3.2.	BEÁTA	19
2.2.3.3.	KAREL KRÁL	20
2.2.3.4.	AGÁTA	20
2.2.3.5.	OSKAROVA ŽENA ANDĚLA.....	21
2.2.3.6.	OSKAROVA DCERA.....	21
2.2.4.	TYP KONFLIKTU	21
2.3.	PŘÍPAD NEVĚRNÉ KLÁRY	22
2.3.1.	TÉMA.....	22
2.3.2.	PROSTŘEDÍ V ROMÁNU.....	23
2.3.2.1.	DETEKTIVNÍ KANCELÁŘ	23
2.3.2.2.	ČÍNA.....	24
2.3.3.	POSTAVY.....	24
2.3.3.1.	DENIS.....	24
2.3.3.2.	NORBERT	25
2.3.3.3.	KLÁRA	25
2.3.3.4.	RÚT	26
2.3.3.5.	NINA	26
2.3.3.6.	SANDRA.....	27
2.3.3.7.	MATROŠ	27
2.3.4.	TYP KONFLIKTU	27
3.	ANALÝZA FILMOVÝCH PŘEPISŮ.....	28
3.1.	ZÁKLADY FILMOVÉ ŘEČI	28

3.1.1.	POSTAVY.....	28
3.1.2.	FILMOVÉ SDĚLENÍ.....	28
3.1.3.	FILM A ROMÁN.....	29
3.1.4.	VIEWEGHŮV ZPŮSOB PSANÍ	29
3.2.	VIEWEGHŮV POHLED NA FILMOVOU PODOBU DĚL.....	30
3.3.	BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA.....	31
3.3.1.	JAK BYL FILM PŘIJAT.....	31
3.3.2.	JAK PŮSOBÍ VÝBĚR HERCŮ (HLAVNÍ POSTAVY).....	31
3.3.3.	JAK FILM VNÍMÁ SÁM AUTOR LITERÁRNÍ PŘEDLOHY.....	32
3.3.4.	JAK POSTAVY JEDNAJÍ A JAKÝM ZPŮSOBEM VYJADŘUJÍ EMOCE.....	32
3.4.	VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH	33
3.4.1.	JAK BYL FILM PŘIJAT.....	33
3.4.2.	JAK PŮSOBÍ VÝBĚR HERCŮ (HLAVNÍ POSTAVY).....	33
3.4.3.	JAK POSTAVY JEDNAJÍ A JAKÝM ZPŮSOBEM VYJADŘUJÍ EMOCE.....	34
3.5.	PŘÍPAD NEVĚRNÉ KLÁRY	35
3.5.1.	JAK BYL FILM PŘIJAT.....	35
3.5.2.	JAK PŮSOBÍ VÝBĚR HERCŮ (HLAVNÍ POSTAVY).....	35
3.5.3.	JAK POSTAVY JEDNAJÍ A JAKÝM ZPŮSOBEM VYJADŘUJÍ EMOCE.....	36
4.	KOMPARACE FILMŮ A LITERÁRNÍ PŘEDLOHY	37
4.1.	KRITIKA.....	37
4.2.	BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA.....	38
4.2.1.	PROSTŘEDÍ	38
4.2.2.	HLAVNÍ ROZDÍLY.....	38
4.2.2.1.	SETKÁNÍ S PRARODIČI	38
4.2.2.2.	SBLÍŽENÍ S JARUŠKOU.....	39
4.2.2.3.	BABIČKA LÍBA	39
4.2.2.4.	OTCOVA ZAMĚSTNÁNÍ	39
4.2.2.5.	ÚKLID PŘED JARUŠČINOU NÁVŠTĚVOU	39

4.2.2.6.	KVIDOVA SVATBA.....	40
4.2.2.7.	ŠPERK PO REVOLUCI.....	40
4.2.2.8.	ZÁVĚR PŘÍBĚHU.....	40
4.2.3.	OHLASY KRITIKŮ.....	40
4.2.3.1.	PAVEL JANÁČEK.....	40
4.2.3.2.	EMIL LUKEŠ.....	41
4.2.3.3.	VLADIMÍR KARFÍK.....	41
4.3.	VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH.....	42
4.3.1.	PROSTŘEDÍ.....	42
4.3.1.1.	BEÁTIN POKOJ.....	42
4.3.1.2.	ŠKOLA.....	42
4.3.2.	HLAVNÍ ROZDÍLY.....	42
4.3.2.1.	KAREL KRÁL.....	42
4.3.2.2.	BEÁTA.....	43
4.3.2.3.	OSKAR.....	43
4.3.3.	OHLASY KRITIKŮ.....	44
4.3.3.1.	VĚRA MÍŠKOVÁ.....	44
4.3.3.2.	PETR FIDELIUS.....	44
4.3.3.3.	ODNŘEJ HORÁK.....	44
4.3.3.4.	JOSEF VOHRYZEK.....	45
4.4.	PŘÍPAD NEVĚRNÉ KLÁRY.....	45
4.4.1.	PROSTŘEDÍ.....	45
4.4.1.1.	PENZION.....	45
4.4.1.2.	FINSKO.....	45
4.4.1.3.	ČÍNA x BENÁTKY.....	45
4.4.1.4.	NOČNÍ KLUBY V ČÍNĚ.....	46
4.4.2.	HLAVNÍ ROZDÍLY.....	46
4.4.2.1.	NORBERT x LUCA.....	46

4.4.2.2.	SINOLOGIE	46
4.4.2.3.	V NEMOCNICI	46
4.4.2.4.	DETEKTIVOVÉ V ČÍNĚ.....	47
4.4.2.5.	DENISŮV KONEC.....	47
4.4.3.	OHLASY KRITIKŮ	47
4.4.3.1.	LENKA JUNGMANNOVÁ	47
4.4.3.2.	KATEŘINA VLASÁKOVÁ.....	48
5.	LITERÁRNÍ PŘEDLOHA A SCÉNÁŘ	49
6.	ZÁVĚR	51
7.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52
7.1.	LITERATURA.....	52
7.2.	INTERNETOVÉ ZDROJE	53
8.	RESUMÉ.....	54
9.	ABSTRACT.....	54

1. ÚVOD

Bakalářskou práci na téma Prózy Michala Viewegha ve filmu a ve filmových scénářích jsem si vybrala hlavně z toho důvodu, že mám ráda prózu Michala Viewegha a obdivuji jeho způsob psaní. Dokonalý styl, jakým líčí své příběhy, upoutá čtenáře lehkostí a nutí ho číst dál a dál. Během čtení této literatury se člověk nenamáhá, ale spíše si u ní oddychne a odpočine.

Protože Michal Viewegh píše takové prózy, které se dotýkají každého čtenáře, obvykle se člověk ztotožňuje s některou z hlavních postav. Děj románů často připomíná osudy skutečných lidí a skutečných hrdinů, žijících na tomto světě. Možná kvůli tomu, že tato literatura je zajímavá pro velké množství čtenářů, pokouší se spousta režisérů jeho romány převést také na filmové plátno. A ve většině případů jsou úspěšní. Dosud bylo zfilmováno šest románů podle Vieweghovy předlohy. Ze zmíněných šesti jsem si vybrala tři, kterými se budu v této práci zabývat. První prózou jsou úspěšná Bájedná léta pod psa, dále budu psát o Výchově dívek v Čechách a o filmu natočeném italskými filmaři - Případ nevěrné Kláry.

Tato bakalářská práce se skládá ze čtyř částí. První část nese název Analýza románů, kde rozebírám díla z pohledu na jednotlivé složky textu, kterými jsou prostředí a postavy. Sleduji i na typ konfliktu. Ve druhé části se zaměřuji na analýzu filmových prepisů. V úvodu nastíním teorii, kde zmiňuji základy filmové řeči, zaměřuji se na postavy, na vztah film versus román, na specifika filmového sdělení a v neposlední řadě si všímám způsobu psaní Michala Viewegha. Dále zkoumám analýzu jednotlivých filmových děl, jak byl film přijat, jak působí výběr herců, jak postavy jednájí a jakým způsobem vyjadřují emoce. Ve třetí části již směřuji k samotné komparaci filmů a literární předlohy. Porovnávám prostředí, postavy a hlavní změny oproti knižní předloze. Zaměřuji se na kritiky směřující k samotnému Vieweghovi a jeho dílům. Ve čtvrté části probírám scénáře, které jsou důležitým textem pro vznik samotného filmu.

2. ANALÝZA ROMÁNŮ

2.1. BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA

2.1.1. TÉMA

Tento velmi úspěšný román vypráví příběh o jedné české rodině z období od roku 1968 do roku 1989. Mladým manželům se předčasně narodí syn Kvido. Po příchodu Rusů v roce 1968 se rodina přestěhuje z Prahy do malého města Sázava. Zde žijí jen na terase jednoho domu jako ve skleníku. Kvidův otec se totiž nikde veřejně neangažuje, proto ani žádný byt dostat nemohou. Poté, co Kvido onemocní zápallem plic, začne jeho otec vyjednávat se Šperkem, místním komunistou. V té době se Kvido angažuje jako recitátor prokomunistických básniček. Navštěvuje první třídu. Je extrémně chytrý a ve čtení je před svými spolužáky napřed. Spolu s Kvidem recituje básničky i jeho spolužačka Jaruška.

Šperk se rozhodne, že rodině věnuje pěkný domek, který nese název Vilka pod Skřivánkem. Kvidův otec ale musí nastoupit na VUML (Večerní univerzita marxismu-leninismu), začít hrát fotbal, i když ho vůbec hrát neumí. K domku dostanou také fenu německého ovčáka Něhu. Kvidovu otci se začne pracovně dařit. Podnikne několik pracovních cest, např. do Londýna a do jugoslávské Puly. Má pocit, že si ho lidé váží, a tak mu značně stoupne sebevědomí. I na fenku Něhu mluví anglicky. Cítí se velmi sebejistě. Do Československa přijede na služební cestu Mirjana z jugoslávské Puly. Kvidův otec je z ní poblázněn a na chvíli se stanou milenci. Protože hotely nejsou dostatečně luxusní, ubytují Kvidovi rodiče Mirjanu u sebe doma.

Poté, co Kvidovi zemře dědeček, Kvido se sblíží s Jaruškou a zde se pomalu začne vyvíjet jejich vztah. V té době potkávají matka s otcem dávného přítele Pavla Kohouta, odpůrce režimu. Komunisté je přistihnou na návštěvě u Kohouta a vinou toho je Kvidův otec propuštěn z dobrého pracovního místa ve sklárně. Začne tedy pracovat jako vrátný. Pro něj a celou jeho rodinu je těžké se s tímto faktem smířit a v důsledku toho začíná upadat do depresí. Matka pro něj najde psychologa, ale ten otci nepomůže, protože otec se ho bojí. Matka si myslí, že otce může zachránit od úplného psychického zhroucení

jen dítě, proto Jaruška, Kvidova přítelkyně, otěhotní. Kvido se s Jaruškou ožení a poté Jaruška porodí holčičku Aničku. Psychická nemoc otce se ani narozením Aničky nezlepšila.

Kvido píše román o své rodině, ten ale nemůže být vydán, protože je v něm příliš mnoho kritiky a politiky. V knize se objevují pasáže z rozhovorů s redaktorem, kde Kvido vypráví svůj rodinný příběh.

V roce 1989 začíná revolucí velká změna. Otec dostane kvalitní práci odpovídající jeho schopnostem a vzdělání. Nejprve pracuje na ministerstvu zahraničního obchodu, pak vykonává funkci cenového referenta. Komunista Šperk se neúspěšně pokouší o sebevraždu. Protože je Jugoslávie ohrožena srbskými nacionalisty, poskytuje Kvidova matka Mirjaně azyl, i když ví, že byla milenkou jejího manžela. Paco, Kvidův bratr, začne studovat na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, ale studium nedokončí. Odjede na stipendijní pobyt do Spojených států. Po návratu zpět domů začne pracovat v anarchistickém hnutí. Kvido je šťastný, může totiž vydávat knihy bez jakékoliv cenzury.

2.1.2. PROSTŘEDÍ V ROMÁNU

2.1.2.1. SÁZAVA

Celý román se odehrává v Československu v období 1968 až 1989. Rodina nejprve žije v Praze, poté se přestěhuje do městečka Sázava, ve kterém se líbí pouze malému Kvidovi. V tomto městě se nemají dobře, rodina je diskriminována, protože se otec politicky neangažuje.

Zde žijí na terase jednoho domu, kde se cítí jako ve skleníku. Nemají soukromí, ani místo na věci a k tomu všemu neustále zápasí se zimou. Kvidově matce připadá, že jsou zde jako ve výkladní skříni. Když se převléká, musí ji Kvido skrývat matracemi a těmi jí vytvořit jakousi „šatnu“.

2.1.2.2. VILKA POD SKŘIVÁNKEM

Po vyjednávání s místním komunistou Šperkem získají krásný dům nesoucí jméno Vilka pod Skřivánkem. Zde jsou teprve všichni šťastní. V základní škole Kvido vyniká nad ostatními žáky. Spřátelí se zde se spolužačkou Jaruškou Mackovou, s níž recituje komunistické básničky. Kvido z toho ještě nemá příliš rozum, ale je rád, že se věnuje literatuře. Kvidovi rodiče z toho sice radost nemají, ale protože díky Kvidově iniciativě získají překrásnou novou vilku k bydlení, neprotestují proti tomu.

2.1.2.3. OTCOVA DÍLNA

Rodinný dům, v němž se velká část románu odehrává, zahrnuje také sklep, ve kterém má otec vlastní dílnu. V této dílně tráví spoustu času. Nejprve zde vyrábí hračky a různé předměty ze dřeva, ale v době svých největších depresí si zde začne vyrábět vlastní rakev.

2.1.2.4. PULA

Setkáváme se také s prostředím jugoslávské Puly, kam jede Kvidův otec se svým spolupracovníkem Zvárou. To bylo v době, kdy měl otec skvělou práci, v níž byl šťastný. Pula je zde zobrazena jako ráj na zemi. Kvidův otec se zde seznámí s Mirjanou a spolu se Zvárou zde uzavřou pracovní smlouvu, jež je výhodná pro jejich podnik.

2.1.2.5. DŮM PAVLA KOHOUTA

Po domluvě s rodinným přítelem Pavlem Kohoutem ho celá rodina navštíví u něj doma. Jsou rádi, že ho po dlouhé době vidí a že si s ním mohou popovídat. Ale přes tohle všechno mají strach. Kohout se totiž dost angažuje proti komunistické straně. Na této návštěvě přistihnou celou rodinu příslušníci komunistické strany a kvůli tomu ztratí otec dobrou práci, ve které byl spokojený. Toto prostředí sem autor vložil záměrně proto, aby mohla vygradovat nenávisť Kvidova otce vůči tehdejšímu režimu.

2.1.3.POSTAVY

2.1.3.1.KVIDO

Kvido je tlustý a brýlatý, zato ale velice inteligentní kluk. Umí perfektně číst, ještě než jde do první třídy. Je nadprůměrným žákem. Ve škole se spřátelí se spolužačkou Jaruškou, s níž se v dospělém věku ožení. Již v raném věku se projevuje jeho inteligence, která každého udiví. Jeho největší zálibou je psaní, chtěl by se stát spisovatelem.

V celém příběhu pozorujeme, jak Kvido stárne. Když je starší, vypráví nám o problémech s Jaruškou, které měli na začátku společného vztahu. Nejprve na ni žárlil, protože ona se více zajímala o další kluky, poté měli jiné drobné problémy. Kvido žije úplně normální život běžného chlapce, ve kterém se cítí být spokojený.

2.1.3.2.KVIDŮV OTEC

Představuje velice vzdělaného člověka, je vystudovaný ekonom. Má státnice z angličtiny a němčiny. Také rád pracuje se dřevem. V době svých depresí si vyrobí rakev ze dřeva. Za žádnou cenu by nevstoupil do komunistické strany, a proto se jejich rodině nedaří dobře.

2.1.3.3.KVIDOVA MATKA

Vystudovaná právnička, hrála v divadle. Má panický strach ze psů. Kvidovi už od malička předčítala své i jiné divadelní role. Je to moudrá žena, jež se bohužel nemohla věnovat kariéře, protože plní funkci milující manželky, která pro svého muže udělá téměř cokoliv.

2.1.3.4.JARUŠKA MACKOVÁ

Kvidova kamarádka již ze školních let, později také jeho žena. V mládí se ohlíží za krásnými kluky, v dospělosti se ale vše změní, když Kvidovi zemře dědeček a ona ho lituje. Jaruška představuje Kvidův idol krásy, je jeho celoživotní touha. Tak jako Kvidův

otec by si z celého srdce přál, aby dosavadní režim skončil, Kvidův sen je žít spolu s Jaruškou.

2.1.3.5.PACO

Paco je Kvidův mladší bratr. Není tak nadprůměrně inteligentní jako Kvido, má naprosto jiné zájmy, miluje trampování.

Při jedné z her v mateřské škole shodil obraz prezidenta jako kdysi Kvido. Šperk v tomto činu hledal spojitost, upozornil otce, aby si dal pozor na to, co jeho děti dělají. Zdá se to být jako naprosto nedůležitá věc, ale v tehdejší režimu by to byl nejspíš problém. Pohledem na Pacův čin můžeme vidět některé další souvislosti, které mohly v tehdejší režimu negativně upozornit na člověka.

2.1.3.6.ING. ZVÁRA

Zvára je kamarád Kvidova otce. Kvidův otec je ovšem chytřejší než Zvára. Protože Zvára vstoupil do komunistické strany, musí se Kvidův otec smířit s tím, že se stal jeho nadřízeným. Zvára je typický příklad člověka, jenž si vybudoval svou pozici jen kvůli tomu, že sympatizoval s režimem.

2.1.3.7.ŠPERK

Komunista mající v dobách totality velikou moc. Po revoluci se neúspěšně pokusil o sebevraždu. Šperk představuje osobnost manipulující s lidmi kvůli své politické moci. V případě, že by Kvidův otec nesplnil podmínky uložené Šperkem, nedostal by od něj klíče k novému domu.

2.1.3.8.PAVEL KOHOUT

Spisovatel, disident, přítel Kvidovy matky a Kvidova otce. Protože dává najevo, že nesouhlasí s režimem, nemá se dobře a má problémy. Vložením této postavy do celého románu se urychlí hluboký pád Kvidova otce. Po návštěvě u Kohouta otce vyhodí z práce. Autor prostřednictvím této postavy upozorňuje na to, že nejen prostí a obyčejní občané státu byli nespokojeni, ale že i mnoho známých osobností se angažovalo proti režimu, a proto musely nést následky s tím spojené.

2.1.3.9. BABIČKA LÍBA

Matka Kvidova otce, posedlá svým zdravím. Šetří na jídle, nekupuje maso. Vaří pouze bezmasá jídla. Miluje cestování. Navštívila například Benátky. Ze svých cest posílá vždy pohled s verši a přiváží ukradené dárky, např. ubrusy. Chtěla jet do ciziny i s Kvidovým otcem, ale ten ji s sebou nevzal. V závěru knihy se dozvídáme, že babička má rakovinu.

Babička představuje osobu toužící v dobách totality po cestě do některé z cizích krajin a poznání nových zemí i národních zvyků. Symbolizuje také českou povahu, i když některé její vlastnosti jsou dosti přehnané. Proto je román humorný.

2.1.3.10. DĚDEČEK JIŘÍ

Otec Kvidovy matky. Po pobytu v nemocnici zemře. Kvido ho má moc rád a po jeho smrti je hodně smutný. Kvidův smutek ale vyléčí Jaruška.

2.1.3.11. MIRJANA

Chorvatka, která přijede do Čech na služební cestu. V době, kdy pobývala v Československu, udržovala s Kvidovým otcem milostný poměr. Symbolizuje ženskou krásu, přitahující Kvidova otce.

2.1.3.12. ZITA

Gynekoložka a rodinná přítelkyně. Během totalitního režimu musela pracovat v kině. Další osoba s vysokým vzděláním a praxí, která kvůli nesouhlasu s režimem nesměla svou práci vykonávat a musela dělat pro ni podřadnou činnost.

2.1.4. TYP KONFLIKTU

Vidíme zde mnoho vtípně pojatých situací, i když se často jedná o vážnou skutečnost. V době komunistického režimu mnoho lidí nebylo spokojeno s životem ve své republice. Ani v tomto příběhu nejsou lidé spokojeni a nesouhlasí s totalitním režimem. Velké množství lidí musí pracovat na místě, které neodpovídá jejich úrovni a kvalifikaci. Například Kvidův otec pracuje jako vrátný, rodinná přítelkyně Zita, původním povoláním gynekoložka, se v tomto režimu musí živit jako šatnářka v kině,

psychiatr pracuje jako topič a je spousta dalších s podobným osudem. Autor se zde snažil poukázat na fakt, jak se v té době opravdu žilo. Lidé, kteří ani neměli zvláštní vzdělání, ale byli v komunistické straně, měli mnohdy lepší pracovní pozici než ti, kteří ve straně nebyli.

Můžeme vidět, jak autor vypráví s láskou o době, v níž žila Kvidova rodina. Přesto, že se nejednalo o dokonalé období, ideální režim, umí Viewegh vše popsat s jistým nadhledem a nevidí tuto etapu pouze skepticky. Ukazuje nám také, že i v těchto letech se dalo žít krásně a všechno nebylo zcela zkažené.

2.2. VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH

2.2.1. TÉMA

Román vypráví o osudu mladého spisovatele a učitele Oskara, jenž žije se svou rodinou ve Zbraslavi. Mladému učiteli nabídne místní velice bohatý podnikatel Karel Král práci. Oskar ji nejprve nechtěl přijmout. Jedná se o lekce tvůrčího psaní pro Královu dceru Beátu.

Králova nabídka byla velmi velkorysá. Nabídl mu 8 000 Kč za měsíc, což byla veliká částka. Oskar popisuje, že při jeho hrubé mzdě 3 680 Kč je to lákavé, a bere si nějaký čas na rozmyšlenou. Nejdříve nechtěl trávit 2 hodiny denně těmito lekce a také nechtěl Královi hned přikývnout. Po několika dnech a po domluvě s manželkou Oskar Královu nabídku přijal a mohl začít s lekce s Beátou.

Beáta byla ovšem velmi neochotná a nechtěla spolupracovat. V jejím pokoji byla tma, neuklizená a nálada velmi ponurá. Dokonce tu byla pořád nahá, přikrytá pouze peřinou. Nekomunikovala s nikým. Beáta se totiž rozešla s přítelem, později se dozvídáme, že to byl gigolo v Králově nočním podniku. Oskarova snaha, Beátina nekomunikativnost a pouze občasné nepříjemné výjevy vedly k tomu, že chtěl nejprve tuto „práci“ opustit. Posléze přešel od učení tvůrčího psaní k jakémusi povídání o životě.

V létě o prázdninách Oskar odjel se svou rodinou na vysněnou dovolenou. Jenže Král jim krásnou rodinnou idylku překazil. Poslal totiž pro Oskara a za finanční odměnu ho odvezl zpět do Zbraslavi. Chtěl po něm, aby znovu učil Beátu, která se nečekaně sama změnila. Změna začala jejím pokojíčkem. Nyní byl útulný, dívčí, krásný a světlý. Beáta začala s Oskarem trávit spoustu času. Podle mého názoru vztah mezi nimi nebyla láska. Beáta byla spíše moc ráda, že se k ní někdo chová takovým způsobem, jakým se k ní choval Oskar, který projevoval zájem. Z Oskarovy strany to bylo spíše jakési poblouznění mladou a krásnou dívkou, bylo to pro něj zpestření všedního a každodenního života. Za nějaký čas se vše rozkřiklo, o jejich románku se dozvěděl i otec Král a Oskarova žena. Oskar se během svého milostného poměru s Beátou snažil uskutečnit více výletů a akcí s rodinou, nejspíš si tím chtěl odčinit své prohřešky. Oskar nabídl Beátě práci u nich ve škole, kde dělala učitelku anglického jazyka. Oba na sebe začali mít méně času a Beáta vztah později ukončila.

Začala chodit s Američanem a učitelem anglického jazyka Stevem. Jejich vztah také nevydržel. Po čase se Beáta stala ekologickou aktivistkou a měla přítele Jakuba. Tento vztah také ztroskotal a Beáta se začala obracet k víře a Bohu. Na konci románu se Oskar dozvídá, že Beáta spáchala sebevraždu v autě nárazem do betonové zdi.

2.2.2. PROSTŘEDÍ V ROMÁNU

2.2.2.1. KRÁLOVA REZIDENCE

Luxusní palác Karla Krále, ve kterém se schází Beáta s Oskarem. Tento přepychový dům hlídá dokonce i ochranka. Králova rezidence vypadá jako zámek. Přepych a bohatství číší z nábytku už od pohledu. V obrovské zahradě mají také fontánu, která tento luxus doplňuje.

2.2.2.2. BEÁTIN POKOJ

Většina děje se odehrává v Beátině neútulném pokoji. Oskar ani nikdo jiný kromě Beáty se v něm necítí dobře. Když se s Beátou stane veliká a pro všechny nečekaná proměna, změní se rapidně i její pokoj. Už není takový chmurný a není v něm nepořádek. Ani závěsy nebyly zatažené i hrozné zubařské křeslo, v němž doposud Beáta sedávala, zmizelo. Barvy nyní v celém pokoji byly světlé a dívčí. Vše tam na oko vypadá pozitivně.

2.2.2.3.ŠKOLA

Také se setkáváme s prostředím školy, ve kterém Oskar a na konci románu také Beáta pracují. Stýkají se spolu potají v tělocvičně. Oskar se zde několikrát také setkává s Beátinou sestrou Agátou či s některými z ostatních učitelů.

2.2.2.4.EROTICKÝ KLUB

V jedné kapitole se seznamujeme s nočním erotickým klubem Karla Krále. Můžeme vidět, jak se Královi zaměstnanci chovají „přátelsky“ a snaží se mu se vším vyhovět. Toto prostředí je důležité, abychom pochopili, jaký vlastně Karel Král je.

2.2.3.POSTAVY

2.2.3.1.OSKAR

Oskar žije v malém městě. Jeho rodina moc peněz nemá, tak se cítí jako omámený ve „světě“ Karla Krále. Oskar představuje úplně obyčejného, zdvořilého a dobře vychovaného muže, který je nejprve zaskočen Beátiným životem, ale posléze propadne jejímu umění získat si lidi.

Je to mladý učitel českého jazyka a také začínající spisovatel, je ženatý. Začne učit Královu dceru Beátu. Chce s Beátou komunikovat, ale ona ze začátku předstírá nezájem. Za nějaký čas spolu začnou mluvit a trávit víc času. Oskar je popletený mladou studentkou. Vztah s Beátou ale nevydrží.

2.2.3.2.BEÁTA

Je to mladá studentka Karlovy univerzity. Na svůj věk je někdy pubertální a truceje, protože se rozešla se svým přítelem, jenž pracoval v nočním klubu Beátina otce jako gigolo. Beáta představuje mladou dívku, která si myslí, že ona může vše. Je dost rozmazlená. Aby všem dala dostatečně najevo, jak se cítí, nestará se o sebe ani o svůj pokoj. Beáta je jiná než ostatní dívky v jejím věku. Zaujímá svou nevyrovnaností.

Nejprve vůbec nekomunikuje, posléze občas prohodí nepříjemné či vulgární slovo s Oskarem při jejich lekcích, ale nakonec si Oskara oblíbí. Začne s ním flirtovat a tráví

spolu hodně času. Beáta se do Oskara nezamilovala, ale našla si v něm někoho nového, na koho by se mohla upnout. Zase musí být vše podle jejích představ. Okolí jí stále ve všem vyhovuje. Vyhovuje jí i Oskar. I přes tohle rozčarování se rozejdou.

Po rozchodu Beáta střídá partnery. Nejprve chodí s Američanem Stevem, posléze s ekologickým aktivistou Jakubem a na konci románu spáchá sebevraždu. To naznačuje, že Beáta nebyla se svým životem vůbec spokojená. Pořád se snažila, aby našla sebe samu, aby byla šťastná, ale nedařilo se jí to. Před všemi předstírá, že po rozchodu s Oskarem šťastná je, ale není tomu tak.

2.2.3.3.KAREL KRÁL

Bohatý milionář ze Zbraslavi, jemuž patří noční erotický klub. Je velmi sebejistý a jde si za svým cílem. Neumí komunikovat se svou dcerou Beátou, mají problémy.

Už v první kapitole, kde se dozvídáme, jakým způsobem vyzývá učitele Oskara, aby učil jeho dceru, můžeme vidět, že používá zvláštní způsob žádosti. Nepožádal Oskara osobně, ale napsal mu dopis do schránky, aby se Oskar k němu dostavil. Přestože je Král v komunikaci s ostatními lidmi dost nadnesený a myslí si o sobě, že má moc, v komunikaci se svou rodinou je tomu úplně naopak.

Karel Král představuje muže, jenž zbohatl na provozování erotického klubu. Snaží se chovat, jako by mu patřil celý svět. Král znázorňuje muže úspěšného ve svém oboru, ale velmi neúspěšného muže, co se týká osobních vztahů.

2.2.3.4.AGÁTA

Mladší sestra Beáty. Agáta navštěvuje normální základní školu, v níž učí Oskar a později i Beáta. Agáta nemá žádné výhody. Nic, co by ji upřednostňovalo před ostatními žáky. Agáta se stává jakýmsi prostředníkem mezi Králem a Oskarem a také mezi Beátou a Oskarem.

2.2.3.5. OSKAROVA ŽENA ANDĚLA

V románu se nevyskytuje často. V úvodu je ovšem ráda, že její manžel Oskar přijal nabídku podnikatele Krále, protože tím finančně pomůže celé jejich rodině. Nemá radost z toho, že Oskar „skáče, jak Král píská“ a že jim pokazili dovolenou. I přesto je ráda, že budou mít větší peněžní příspěvek a budou na tom finančně lépe.

Anděla je žena tolerující svému muži častou nepřítomnost doma s ní a jejich dcerou do té doby, než zjistí, že ji s Beátou podvádí. Je to oddaná manželka, která svého muže podporuje a miluje.

2.2.3.6. OSKAROVA DCERA

Dívka žijící v úplně obyčejné a normální rodině. Je zcela jiná než dcery Karla Krále.

2.2.4. TYP KONFLIKTU

Příběh tvoří Oskar s Beátou, kteří se společně seznamují při lekcích tvůrčího psaní. Zde se odehrává první stěžejní část románu. Beáta nekomunikuje vůbec s nikým, ani s Oskarem. Oskar se přesto snaží pochopit duši rozmazlené Beáty.

Začnou spolu trávit víc času a Beáta se změní k nepoznání. Přesto je v něčem pořád stejná. Pořád je tou dívkou, která chce mít vše, co si usmyslí. Když se o jejich vztahu dozví Král, propustí Oskara. Oni dva spolu stále touží být a Beáta začne pracovat ve škole jako Oskar.

I když je Beáta jiná než ostatní, začne vybočovat ještě víc. Začne střídat partnery, nejspíš proto, aby na sebe ještě více upozornila. Často ventiluje radikální názory a nejspíš je uvnitř sebe celá zmatená. Nakonec spáchá sebevraždu a román je náhle ukončen.

2.3. PŘÍPAD NEVĚRNÉ KLÁRY

2.3.1. TÉMA

Román Případ nevěrné Kláry začíná v detektivní kanceláři doktora Denise Pravdy. Hlavní činností tohoto detektiva je prověřování, zda jsou partneři jeho klientů nevěrní. Denis Pravda má ve své detektivní kanceláři tři spolupracovnice, kterými jsou Nina, Sandra a Matroš.

Na začátku příběhu do kanceláře tohoto detektiva přijde známý spisovatel Norbert Černý. Nejprve Norbert tvrdí, že chce napsat jakýsi román o detektivovi jako je Denis Pravda. Tak si společně smluví schůzku. Na prvním setkání v kanceláři Norbert Černý říká, že opravdu knihu o detektivovi psát bude, ovšem později se dozvídáme, že Norbert chce, aby detektiv Pravda sledoval jeho o dvacet let mladší přítelkyni Kláru. Norbert má totiž podezření, že Klára má milostný poměr se svým učitelem čínštiny, doktorem Šmídem. Denis tedy začne Kláru sledovat. Klára je ale velmi opatrná a Denis si ze začátku myslí, že Klára opravdu žádného milence nemá a Norbert je jen přehnaně žárlivý. Norbert ale trvá na dalším sledování Kláry. Denis po čase zjistí, že se Klára stýká se svým učitelem v penzionu U Dvou čápů. Poté si ve stejném penzionu Denis objedná pokoj a zjistí si, kdy tam znovu bude doktor Šmíd s Klárou. Denis v tomto penzionu Kláře řekne, že ji Norbert nechal sledovat. Navrhuje tedy Kláře, že Norbertovi nic neřekne jen v případě, že Klára ukončí svůj milostný poměr s doktorem Šmídem. Klára nejdříve nechápe Denisovo jednání, ale nakonec souhlasí. Jenže toto počínání byla Denisova veliká chyba.

Za nějakou dobu Norbert koupí Kláře zájezd do její milované Číny, ale protože ji tam nechce pustit samotnou, zájezd zaplatí také Denisovi. Denis má Kláru sledovat. Letadlem opustili Prahu, ale první noc museli strávit v hotelu Bonnus Inn v Helsinkách. Tento hotel ležel asi 3 km od letiště na dosti opuštěném místě. Viewegh popisuje toto místo jako dosti chladné a ponuré. Píše, že tam je taková zima, že nejteplejším koutem je koupelna, ve které Denis strávil hodně dlouhou dobu. Poté se šel podívat do hotelové restaurace, v níž vůbec nikdo nebyl, jen ošklivá a nepříjemná servírka. Až příchodem Kláry vše jako by ožilo. Oba si povídali.

Druhý den jejich cesta pokračovala do Peking, kde navštívili spoustu exotických míst. Prvním z nich byl rozsáhlý komplex Císařského paláce, dále následovala procházka po náměstí Tchien-an-men přes Polední bránu (s obrovským portrétem Mao Ce-tunga) a také do Zakázaného města. Všechna tato místa působí velmi úchvatně a zajímavě. Klára byla nadšená z Dračího trůnu, síně Rozvoje ducha, brány Největší harmonie, síní Největší harmonie či síní Sřežení harmonie. Ale Denis se vůbec v těchto harmonických místech necítil skvěle. Byl dost unavený a trochu i znuděný.

Památkami, které navštívili další dny, byly například Velká čínská zeď, Letní palác, Lamaistický chrám a hrobky Mingů. Přestože asi téměř každého by tato místa okouzila a každý by se tam cítil lehce a svobodně, Denis se tam tak necítil. Možná měl podvědomě strach z toho, že Norbert přijde na jeho lež.

Denis se s Klárou v Číně baví a posléze s ní začne mít také intimní poměr. Norbertovi ale pořád tvrdí, že s Klárou ještě nemluvil, a vypráví Norbertovi jen o místech, která zatím navštívili. Denis netuší, že Norbert nechal sledovat i jeho. V Číně jsou dva detektivové mající za úkol sledovat Kláru spolu s Denisem.

Při příletu zpět do České republiky na letišti na oba čeká Norbert, Denisova žena Rút a jeho tři spolupracovníci. Norbert je rozhořčen a odváží Denise do jeho kanceláře. Tam ho zastřelí.

2.3.2. PROSTŘEDÍ V ROMÁNU

2.3.2.1. DETEKTIVNÍ KANCELÁŘ

Román se často odehrává v luxusní kanceláři soukromého detektiva Denise Pravdy. Kancelář je vybavena velmi drahou sedací soupravou a moderním nábytkem. Sídlo kanceláře je v Praze. Toto prostředí, v němž se celý román odehrává hned na začátku, nejspíš autor vybral proto, že chtěl poukázat na prostředí luxusu a trochu povrchnosti, ve které Denis i všichni z jeho okolí žijí. Vše je v tomto městě hektické a uspěchané. Lidé si nevěří, navzájem si lžou a podvádějí se. Denis všemu díky své profesi nejprve přihlíží, ale postupně se dostává do hlavního dění.

2.3.2.2. ČÍNA

Druhá část celého hlavního dění se odehrává až v daleké Číně. Když bychom měli říci, proč si autor vybral tuto nám dalekou zemi, mohli bychom hádat, že právě proto, že je to země plná tajemna, dlouhé historie a spousty záhad. Tajemství, to vlastně provází celý příběh. Klára tají svou nevěru před Norbertem. Denis zase tají, že se zamiloval do Kláry. Možná nemůžeme ani tak říci, že by se zamiloval, ale spíše ho okouzila svou krásou a on je jen zlákan jejím charismatem. Podle mého názoru jde o pouhý chtíč z Denisovy strany. Klára nejprve Denisovi odolává, ale nakonec mu podlehne. Myslím si, že i ze strany Kláry nejde o žádnou lásku, ale pouze o příjemný pocit, který jí umožňuje zpříjemnit si každodenní nudný život s Norbertem.

V Číně prochází Klára s Denisem a s celou jejich turistickou skupinou nejrůznější zákoutí tajemných uliček a poznávají krásu jiné kultury, než je ta naše.

2.3.3. POSTAVY

2.3.3.1. DENIS

Bývalý psycholog a kriminalista, nyní soukromý detektiv zaměřující se hlavně na nevěru partnerů svých klientů. Vydělává si tímto zaměstnáním dobré peníze, protože lidé jsou nedůvěřiví a podezřívaví. Má manželku Rút, s níž nemají žádné děti, ale mají velmi volný a neobvyklý vztah. Oba si tolerují nevěru a ještě si o svých dalších partnerech vyprávějí a radí si. Jsou manželé již 9 let. Denis nikdy nespojoval práci s osobním životem, ale v případě Kláry s ní udržoval intimní styk, což se mu také vymstilo.

Denis Kláru ze začátku jen sledoval, byla to jeho práce. Později se jejich vztah přehoupal v milostný poměr. Myslím si, že Denis vše zamýšlel už od začátku, od prvního setkání s Klárou ho to k tomuto pokušení táhlo. Možná proto, že ví, že se svou ženou Rút mají takový volný vztah. Jeho manželka zažívá také plno takových románek, tak proč by si on nemohl užít zrovna s Klárou.

Denis je chytrý, ale také dost sebejistý detektiv. Vlastně je trochu podobný Norbertovi, oba dva jsou úspěšní, celkem bohatí a nouzi o ženy nemají. Pouze v oblasti

žárlivosti jsou na tom úplně opačně. Zatímco je Denis pro volnost ve vztahu, Norbert je neskutečný žárlivec.

2.3.3.2.NORBERT

Velmi populární český spisovatel, jenž má mnoho peněz, a za ně si může zaplatit i ne zrovna levného soukromého detektiva Denise Pravdu. Norbert je velice nedůvěřivý a žárlivý, někdy až hysterický muž ve středním věku. Norbert chodí s půvabnou studentkou Klárou, kterou ovšem podezřívá z nevěry.

Norbert je typickým populárním mužem, po němž touží kdejaká fanynka. Jen Kláře už tento mediální vztah s ním nevyhovuje. Norbertovu postavu chtěl nejspíš autor vložit do románu proto, že chtěl poukázat na některé zkažené typy povah objevující se v dnešním světě. Přestože Norbertovo chování je extrémně přehnané a pro normálního člověka nenormální, Norbert měl pro své hysterické a žárlivé scény oprávněný důvod.

2.3.3.3.KLÁRA

Mladá a velice krásná studentka čínštiny. Miluje vše, co je s Čínou spojené. Díky tomu, že je tak krásná, je také velice sebevědomá. Podvádí svého o dvacet let staršího přítele Norberta se svým profesorem na vysoké škole. Klára by si chtěla užívat života a s Norbertem už jí to příliš nebaví.

Přestože se může zdát, že Klára také patří mezi záporné postavy, myslím si, že zase tak špatná není. Ano, je nevěrná, a to je jeden ze špatných povahových rysů. Ale na druhou stranu se musíme zeptat, proč se chová tak sebevědomě, proč je nevěrná svému příteli a proč dává návrhy i detektivovi Denisovi, jemuž se původně vyhýbala a odolávala mu? V jednom z rozhovorů s Denisem říká, že začátek chození s Norbertem byl skvělý. Všichni ho obdivovali a věděli, že ona k němu patří. Vše jí ale začalo později lézt krkem, ty věčné telefonáty a rozhovory s novináři, každý je poznával na ulici. Začal ji otravovat tento způsob života. Kdo by to také mohl vydržet.

Klára nejprve Denisovi odolává, ale za nějaký čas se intimně sblíží. Podle mého názoru celé tohle Klářino chování je důsledkem nespokojenosti ve vztahu. Trucuje

a nějak se snaží, aby ji Norbert sám opustil, možná také proto, že ona sama má strach ho opustit. Ví, že on by byl schopný ji i zabít.

Klára vlastně představuje mladou dívku, která není spokojená se svým životem. Takových mladých lidí existuje v dnešní době spousta, každý se s tím ale vyrovnává tak nějak po svém. To, že Klára zvolila způsob být nevěrná, je také součástí autorova záměru. Nejvíce šťastná je se svým milencem, s nímž zažívá vše potají, nikdo ji nekontroluje.

2.3.3.4.RÚT

Denisova velmi tolerantní manželka, s níž má velice zvláštní a volný vztah. Oba si užívají života s dalšími partnery, přesto jsou ale s tímto způsobem žití velice spokojeni. Navzájem si tolerují další vztahy. Dokonce si o těchto svých intimních vztazích povídají a radí si, co by měli udělat, aby na druhé pohlaví zapůsobili. Rút nemůže mít děti. Rút nikdy nebyla moc nadšená z toho, co Denis dělá za práci, ale nikdy mu to nedala najevo.

Proč Viewegh vložil do dění celého románu i tuto postavu, můžeme jen spekulovat. Jisté je, že je to žena nesmírně tolerantní, ale zároveň si umí užívat života podobně jako Klára. Každá z nich má úplně jiné problémy.

Když bych měla porovnat Klářin a Norbertův vztah se vztahem Denise a Rút, musela bych si všimnout, že jsou to vlastně pravé opaky. Z jedné strany přehnaná nedůvěřivost a z druhé strany přehnaná volnost ve vztahu. Ideální není ani jeden tento vztah. I když možná Rút a Denisovi nejprve připadá, že jejich manželství ideální je.

2.3.3.5.NINA

Denisova spolupracovnice, s níž Denis flirtuje. Nina má dvojčata. Možná proto, že Rút a Denis děti mít nemohou, má Denis o Ninu zájem.

Nina je vlastně jednou z dalších žen, se kterými Denis udržuje vztah. Autor vložil do celého dění tuto postavu, aby ukázal na další možné proplétání vztahů mezi lidmi a rozšířil tak pohled na Denise.

2.3.3.6.SANDRA

Další Denisova spolupracovnice.

2.3.3.7.MATROŠ

Také Denisův spolupracovník. Má zvláštní image, dredy a náušnice někdy zaskočí klienty detektivní kanceláře.

Autorovým záměrem nejspíše bylo, aby Matroš zdůrazňoval něco jiného, něco nového. Sice někoho může jeho zjev zarazit, ale proč nezarazí spíše Denis? Protože Denis má na sobě jakousi masku.

2.3.4. TYP KONFLIKTU

Stěžejní konflikt celého příběhu způsobuje neskutečná žárlivost podezřívavého a nedůvěřivého spisovatele Norberta Černého, jenž nevěří své přítelkyni Kláře. Proto ji nechá sledovat soukromým detektivem. Norbertova žárlivost je opodstatněná. Klára se s Norbertem opravdu necítí dobře a podvádí ho.

Denis, detektiv, jenž má za úkol Kláru sledovat, si na ni začne myslet. Tento detektivní román se pomalu přesouvá do milostného románu. Denis se začne chovat úplně jinak, než se choval doposud k lidem, které měl sledovat. Podvědomě po Kláře touží.

Klára nejprve cítí k Denisovi jakýsi odpor. Nevěří mu a říká si, proč se k ní chová Denis takhle, když by měl být na Norbertově straně. Nejprve ho odmítá, ale pak se v Číně vše obrátí a začne mít s Denisem poměr. Začne si s ním proto, že si chce užívat života.

Vše pomalu přechází z detektivního do erotického románu, jenž nekončí šťastně. Viewegh překvapuje i posledním vyvrcholením celého příběhu, a to vraždou.

3. ANALÝZA FILMOVÝCH PŘEPISŮ

3.1. ZÁKLADY FILMOVÉ ŘEČI

3.1.1. POSTAVY

Vždy je hodně těžké předělat již hotový román na film. Ten nikdy nebude stejný jako literární předloha. Určitě také proto, že knihu čteme několik hodin, zatímco do filmu se musí vejít vše podstatné, i když je film o dost kratší. Kniha nám umožňuje představovat si různé prostředí, v němž se děj odehrává, také si čtenář může představit postavy v díle podle svého. Vyprávění je závislé na příčině a následku. Příčinami pak většinou bývají postavy. Postavy vyvolávají různé události, na něž musí nějakým způsobem reagovat. Mnohdy jsou postavami lidé nebo stvoření a předměty, které se jako lidé chovají.

Mohli bychom také říci, že postava je jakýmsi znakem. Určité typy postav bývají spojovány s určitými žánry. Ovšem v žádných případech neztrácí postava svůj znakový charakter.

Literatura nám dovolí více používat vlastní fantazii a dotvořit si příběh podle sebe. Naproti tomu film nám celý příběh rovnou nadiktuje, nemůžeme si toho moc domýšlet, např. jak která postava vypadá, protože už ji máme vizuálně zobrazenou. Filmové postavy mívají obvykle tělo, kdežto románové postavy viditelné tělo nemají. Může se ovšem také stát, že filmová postava bude mít pouze hlas.

3.1.2. FILMOVÉ SDĚLENÍ

Film může literární předlohu více medializovat, může literatuře pomoci ke zviditelnění, ale nemůže jí nijak uškodit. Dobře napsaná a kvalitní literatura nemůže být jinou a novou adaptací nijak ohrožena. Tvořením filmu podle předlohy stejně představujeme nové dílo, které je něčím jiné.

3.1.3. FILM A ROMÁN

Narativní schopnosti filmu jsou podstatné. Hlavní pouto film vytvořil s románem, nikoliv s dramatem či malířstvím, jak by se mohlo nabízet. Filmy i romány nabízejí dlouhé příběhy. Cokoli, co může autor zmínit v románu, by mohlo být zachyceno i ve filmu. Přestože výše uvedené dva žánry mají mnoho společného, jsou mezi těmito způsoby přenosu informací pomocí díla jisté rozdíly. Na tyto rozdíly se v této práci také zaměříme. Budeme moci porovnat obrazovou (ve filmu) a jazykovou (v literatuře) naraci. Film je omezený, protože je kratší, ale zase má možnosti, které schází románu – totiž může představit děj v obrazech. V knize může zase čtenář více využít svou fantazii.

Romány vždy vypráví jejich autor. Říká nám pouze to, co chce, abychom věděli, kdežto ve filmu můžeme postřehnout mnohem více, než sám režisér zamýšlel. Všimáme si okolí a maličkostí, kterých si režisér ani všimnout nemusel. Román má také schopnost manipulovat slovy. Tuto schopnost má samozřejmě také film, ovšem ne v takové hojnosti.

3.1.4. VIEWEGHŮV ZPŮSOB PSANÍ

V lidském životě ustavičně prožíváme příběhy, a tak se podíváme na to, jak se narativní forma projevuje ve filmech. V případě, že člověk řekne „jdu do kina“, myslí tím, že jde na narativní film, který vypráví příběh. Tento způsob psaní je typický pro Michala Viewegha, proto také filmy, které jsou zpracovány podle předloh jeho knih, jsou vždy vyprávěny tak, že čtenáře knihy, popř. diváka filmu, zaujmou.

O Michalu Vieweghovi se obecně ví, že je skvělý vypravěč, proto se nemůžeme divit, že i filmy, které byly podle jeho předlohy vytvořeny, budou vyprávět lákavý a zajímavý příběh. Vyprávění chápeme jako jakýsi řetězec událostí, odehrávajících se v určitém čase a na určitém místě. Vyprávěním vzniká příběh. Tyto příběhy jsou často o životě běžných lidí, kteří prožívají obvyklé životní události. Možná také proto, že si čtenáři, popř. diváci, mohou příběhy spojit s vlastními zkušenostmi, jsou Vieweghovy romány a filmy pro diváka velmi poutavé a zajímavé.

3.2. VIEWEGHŮV POHLED NA FILMOVOU PODOBU DĚL

Michal Viewegh v jednom z videí, uveřejněném na webových stránkách, řekl, že je nespokojen především s Případem nevěrné Kláry. I když by mu mělo lichotit, že tento film zpracovávali Italové, není ale s výsledkem spokojený a myslí si, že tento román Italové zkazili. Sami si napsali scénář, který s původním autorem vůbec neprobrali, a napsali ho s velkými obměnami oproti knižní předloze. „*Můj román se z větší části odehrává v Číně, tady se odehrává v Benátkách. Můj protagonista je spisovatel, tady je učitel hudební výchovy. Nebo hrdinka má poměr s profesorem sinologie z pražské filosofické fakulty, odjede s ním dokonce tajně do nějakého penzionu. Oni z profesora sinologie udělali profesorku sinologie a hraje ji Aňa Geislerová. Žádný poměr tam tedy naštěstí není. Čili tím naznačuji, že v tom jsem fakt nevinně. Italové natočili nějaký film podle mé knihy. Jinak všechny předchozí filmy, ať už jsem si psal scénář nebo ne, tak mám docela rád, ale spíš je to takový sentimentální vztah. Já samozřejmě tam vidím leckteré chyby, leccos bych udělal jinak, ale mám ty filmy rád a doufám, že si trochu napravím tu pověst filmem, který se jmenuje Román pro muže“.¹*

Je pochopitelné, že v případech, kdy si Michal Viewegh psal scénáře podle svých románů sám, bude asi nejvíce spokojen. Už kvůli tomu, že scénář napsal stejným způsobem, jakým byla psána předloha. Bude ve filmu vše, co uzná on sám za vhodné a co ve filmu nesmí chybět. Kdežto v případech, kde se tvůrce scénáře neshoduje se spisovatelem literární předlohy, pozná každý sám, co je důležité. Každý autor preferuje něco jiného.

Všechny scénáře k filmům, jimiž se budeme v této práci zabírat, psal někdo jiný než sám Michal Viewegh. Michal Viewegh zprvu nechal psát scénáře odborníky, až po několika letech se sám rozhodl, že si scénáře napíše podle sebe. Nejspíše tomu bylo z již zmíněného důvodu, aby filmovému divákovi neunikla důležitá místa, která on sám uzná za vhodná. Scénář k filmu Báječná léta pod psa napsal Jan Novák, Výchovu dívek v Čechách sepsal do scénářistické podoby Václav Šašek a u Případu nevěrné

¹Videozáznam pořízený z autorského čtení v Brně 29. 7. 2010 [cit. 26. 4. 2012].

Dostupné z: <http://www.autorskecteni.cz/2010/cz/videozaznamy/51-Michal-Viewegh>

Klára tak učinil Roberto Faenza. Největší rozdíly mezi literární předlohou a filmem jsou opravdu u Případu nevěrné Kláry. Nejspíše tomu je proto, že autor filmového přepisu vůbec nekomunikoval s původním pisatelem.

3.3. BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA

3.3.1. JAK BYL FILM PŘIJAT

Tento film byl přijat velmi pozitivně, to potvrzují i nejrůznější ocenění, která získal. Báječná léta pod psa byla nominována v šesti kategoriích na cenu Český lev, obdržela cenu čtenářů časopisu Cinema. Hlavní cenu odborné poroty (Petr Nikolaev) a Cenu za nejlepší ženský herecký výkon (Libuše Šafránková) na Novoměstském hrnci smíchu 1997. Také například na 13. Mezinárodním filmovém festivalu v Alexandrii v roce 1997 získal Cenu za nejlepší filmový debut (Petr Nikolaev) či na Prix Europa v Berlíně v roce 1998 film obsadil 2. místo s Cenou povzbuzení v kategorii mladá Evropa. Tento film měl také domácí divácký úspěch (stal se 6. nejnavštěvovanějším filmem v českých kinech za rok 1997). Myslím si, že už podle těchto nejrůznějších ocenění je jasné, že tento film je dosud tím nejúspěšnějším, který byl podle Vieweghovy předlohy natočen.

3.3.2. JAK PŮSOBÍ VÝBĚR HERCŮ (HLAVNÍ POSTAVY)

Kvidova matka (Libuše Šafránková) – skvěle zvládla roli zkušené a moudré matky. Během celého filmu se jí změní i účes, a proto můžeme vidět, jak stárne s dějem. Zvolení této uznávané herečky pro roli matky bylo jistě skvělou volbou. Typově volba paní Šafránkové naprosto odpovídá roli. Je zkušená, moudrá, milá, má pochopení pro svého manžela i okolí a v neposlední řadě působí láskyplně.

Kvidův otec (Ondřej Vetchý) – Ondřej Vetchý vypadá jako věčně mladý chlapec, ale spolu s Libuší Šafránkovou tvoří geniální a sympatický pár, který je velmi příjemný. Paní Šafránková vnáší do jejich společného vztahu více „moudrosti“, zatímco pan Vetchý působí nejistě.

Kvido – malý chlapec – tuto roli ztvárnil Jan Zahálka. Michal Viewegh k této volbě herce řekl: „*Ukázal jsem Petrovi (pozn. Nikolaev) své fotky z dětství a musím říct,*

že *Kvido – malý obtloustlý brýlatý chlapeček, který se posléze objevil na filmovém plátně, byl mou věrnou kopií.*² Podle mého názoru byl tento výběr malého herce geniální. Naprosto podle představ, jež jsem měla po přečtení knihy. Jan Zahálka dokonale ztvárnil malého obtloustlého chlapce, kterého ze všeho nejvíc baví literatura, někdy dokonale a vtipně radí i svým rodičům.

Kvido – mladík – Jakub Wehrenberg se na roli Kvida určitě také hodí, ovšem v některých scénách se mladý dvacetiletý a brýlatý muž může zdát trochu směšný.

Šperk (Vladimír Javorský) – už svou osobností Vladimír Javorský pomáhá utvářet tuto postavu, ostatně jako každý herec. Ale pan Javorský mluví klidně a tiše, tak mu jeho roli více věříme. Nekřičí, nezvyšuje hlas, neustále je nad věcí.

3.3.3. JAK FILM VNÍMÁ SÁM AUTOR LITERÁRNÍ PŘEDLOHY

Michal Viewegh vnímá *Báječná léta pod psa* jako osobní, určité scény ve filmu se ho dotýkají, přesto je s výsledkem spokojený. Zároveň uznává, že je pro něj těžké sledovat, jak se román ve filmové podobě zhmotnil a jak byl pozměněn. „*Každý autor, když mu zfilmují knížku, tak prožívá ten šok, jak se to všechno změní a co všechno z toho vypadne atd. Takže to moje rozčarování nad tím, to je takové přirozené rozčarování každého autora zfilmované knihy.*“³

3.3.4. JAK POSTAVY JEDNAJÍ A JAKÝM ZPŮSOBEM VYJADŘUJÍ EMOCE

Kvidův otec – snaží se smířit s režimem a chce se všemi vycházet dobře. Při těch nejtěžších chvílích se chová hodně výstředně: nemluví nahlas, ale jen šeptá, stavaře považuje za špiony a nakonec si i začne vyrábět vlastní rakev. Chová se nepochopitelně a má strach z toho, co se může stát. Je hodně bojácný a někdy i naivní. Jeho chování spíše připomíná jednání mladých nerozvážných kluků.

²BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

³BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

Kvidova matka – často je nad věcí, dokáže podpořit své okolí a je po většinu času v klidu. Moudře uvažuje a nemá žádné výbušné výstupy, ale když zjistí, že budou bydlet v malé verandě, tak sedí vyděšeně na židli ve sněhu před domem. Oproti otci působí vyrovnaněji a sebejistěji. Zatímco otec je spíše naivní kluk, ona je žena – matka, která se musí o vše postarat a zařídit spoustu věcí. Nejedná ukvapeně, ale naopak moudře a promyšleně. Je to typická žena ve středním věku, která se nesmí chovat nerozváženě – má děti a několikaletý vztah za sebou, tudíž nemyslí pouze na sebe, ale především na svou rodinu.

Kvido – v dětství se chová a přemýšlí jako dospělý. Jeho okolí je udiveno, jak je v takovém věku sečtělý. V některých situacích dokonce radí svému otci, jak by se měl zachovat. Jako dvacetiletý mladík jedná také rozumně, je hodně hloubavý. Kvido jedná vždy s rozumem a inteligentně – dětské postavě se to těžko věří (je až nepředstavitelné, že by opravdu taková osobnost existovala). I přes to, že má zcela jiné zájmy než jeho vrstevníci, v hloubi duše také sní o lásce s Jaruškou, jak tomu v tak mladém věku bývá.

3.4. VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH

3.4.1. JAK BYL FILM PŘIJAT

Tento film v režii Petra Kolihy získal jednu nominaci na výroční cenu Český lev v kategorii Nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli pro Vilmu Cibulkovou. Přestože nezískal tolik nominací jako předchozí *Báječná léta pod psa*, film úspěch měl. V rámci Nadace Českého literárního fondu získal snímek dvě ceny: Anna Geislerová za ztvárnění hlavní ženské role a Vladimír Smutný za kameru.

3.4.2. JAK PŮSOBÍ VÝBĚR HERCŮ (HLAVNÍ POSTAVY)

Beáta (Anna Geislerová) – Petr Koliha řekl, že do role Beáty si byl jistý s obsazením Anny Geislerové. Věřil, že je správná představitelka, protože ji už viděl v předchozích rolích a nejvíce na něj zapůsobil herecký výkon v televizním seriálu *Přítelkyně z domu smutku*, kde ho zaujala více než v *Jízdě*, kde hrála hlavní roli. Z mého pohledu působí výběr Anny Geislerové pro tuto roli velmi přirozeně a divák jí

její chování uvěří. Anna byla velmi mladá a perfektně ztvárnila dívku, která je nešťastná a sama v sobě se nevyzná. Je to skvělá herečka, které uvěříme téměř každou roli.

Oskar - Ondřeje Pavelku chtěl do této role obsadit hlavně režisér. Čestmír Kopecký (producent) s tímto výběrem herce nesouhlasil a přál si raději mladšího herce než Pavelku. Pravdou je, že v románu byl Oskar také mladší. Byl to třicátník, takže věkový rozdíl mezi ním a Beátou nebyl tak velký jako ve filmu. Výběr tohoto herce působí takovým způsobem, že Ondřej Pavelka je ženatý muž, který si zpříjemní život románkem s dívkou o celou jednu generaci mladší. Proto mu jeho „lásku“ nevěříme tak, jak by tomu bylo u zcela jiného herce. V případě, že by tuto roli ztvárnil mladší herec, který by byl Beátiným vrstevníkem, nebo alespoň o pár let mladší než Pavelka, bylo by více věrohodné uvěřit lásku mezi těmito dvěma postavami. Změnil by se vlastně celkový typ příběhu.

3.4.3. JAK POSTAVY JEDNAJÍ A JAKÝM ZPŮSOBEM VYJADŘUJÍ EMOCE

Beáta – dává hodně najevo své nálady. Anna Geislerová přesvědčivě zahrála nešťastnou Beátu trávící všechnen čas ve svém pokoji, zamilovanou Beátu, jež jde do všeho po hlavě, Beátu, která je zklamaná a nejspíše i sobě dokazuje, že je šťastná s učitelem Stevem a poté i s ochráncem zvířat Jakubem. Nakonec se orientuje k víře a způsob, jakým přesvědčuje Oskara, aby se víře oddal a otevřel, je naprosto přesvědčující. Přesto, že je hodně náladová, často musí být podle jejího mínění a musí jí všichni ležet u nohou, uvnitř je nešťastná a její chování nejspíše vychází z jejího ne příliš vstřícného vztahu s otcem.

Oskar – je vyrovnaný muž, který je zpočátku slušný. Přesto ale podlehne šarmu mladé a krásné dívky a začne lhát své manželce. Oskar má často „zamýšlející se“ chvílky, v nichž se dozvídáme, co se mu honí v hlavě, a tím pádem je postava zajímavější. Verbálně se nevyjadřuje nijak zvlášť výrazně, hodně věcí se mu spíše honí v hlavě. Nejdříve jedná jako učitel, jemuž finančně pomůže to, že začne docházet „na hodiny“ za studentkou domů. Posléze se jejich vztah přehoupne v milostný poměr. Oskar jedná jako klasický muž ve středním věku, který zažívá něco nového s mladou a krásnou dívkou. I přes to, že jejich vztah je nazýván láskou, je to spíše vzplanutí.

3.5. PŘÍPAD NEVĚRNÉ KLÁRY

3.5.1. JAK BYL FILM PŘIJAT

Jak řekl Michal Viewegh v jednom z rozhovorů, tento film byl natočen ve spolupráci s Italy, kteří ho nenechali ani napsat scénář. Sami si ho utvořili podle sebe a vznikl úplně jiný příběh. Film nebyl přijatý vůbec dobře. Na webových stránkách České filmové databáze, ve které mohou hlasovat pro svůj oblíbený či neoblíbený film prostí občané (ne profesionální kritici), film také nebodoval. Získal pouhých 19 % a je označen za 120. nejhorší film v celé této databázi.

3.5.2. JAK PŮSOBÍ VÝBĚR HERCŮ (HLAVNÍ POSTAVY)

Klára – Laura Chiatti je krásná, vzorná a působí trochu vyzráleji, než by podle knihy měla být. I přes všechny Lucovy žárlivé scény ho miluje. Podle knihy z ní má vyzařovat jakási drzost, kterou ve filmu postrádá, je zde moc poslušná.

Denis – působí seriózně, a proto nikdo nepozná, že je soukromý detektiv. Nejeví se jako detektiv, ale jako známý herec, který rozhodně nevypadá jako obyčejný Čech. Iain Glen je více charismatický, než by jeho role být měla. Působí sice sebejistě, jak by nejspíše působit měl, ale s jeho charismatem by se hodil spíše pro roli žárlivého přítele než klidného a hloubavého detektiva.

Norbert (ve filmu Luca) – určitě nepůsobí jako slavný spisovatel, jak byl popisovaný v knize, ale jako namyšlený Ital, který je velmi žárlivý a mladší, než by podle knihy být měl. Je zoufalý a paranoidní. Dokonce prohlíží své přítelkyni e-maily. Claudio Santamaria je přes své sebevědomí dost nedůvěřivý a je správné, že z něj nedůvěřivost a nejistota v tomto snímku vyzařuje. Jeho vizáž se jeví jako vizáž typického italského svůdníka, což v knize také nebylo. Do filmu to ale patří.

3.5.3. JAK POSTAVY JEDNAJÍ A JAKÝM ZPŮSOBEM VYJADŘUJÍ EMOCE

Klára – podvede Lucu záměrně až poté, co zjistí, že ji nechal sledovat soukromým detektivem. Možná, že se mu tím chce pomstít. Přes tohle všechno ho miluje a nakonec si ho vezme. Klára jedná nepochopitelně. Pořád věří, že se Luca vyléčí ze své chorobné žárlivosti. Někdy je v tomto pohledu na Lucu naivní. Místo toho, aby se s Lucou rozešla, podvede ho. Klára jedná v některých případech zoufale.

Denis – snaží se ovládat a jedná rozvážně. Přes všechny rozvahy udělá chybu a začne udržovat poměr s Klárou. Díky tomu jedná unáhleně a tají tento poměr i před svou ženou, před níž donedávna neměl absolutně žádné tajemství. Poté jedná nerozvážně a pod vlivem okamžiku.

Norbert (ve filmu Luca) – své emoce dává hodně najevo. Je žárlivý a nedokáže se ovládat. Jedná nedůvěřivě s každým, nejen se svou přítelkyní Klárou. Dokáže vybuchnout z jakéhokoliv malého podnětu a je neponaučitelný. Jeho chování je neúnosné a překračuje všechny meze lidské slušnosti.

4. KOMPARACE FILMŮ A LITERÁRNÍ PŘEDLOHY

Literární komparatistika neboli porovnání je disciplína, která se zabývá srovnáváním literárních děl. Máme několik možností, co můžeme srovnávat. Nabízí se možnost postavit vedle sebe dvě různá literární díla (tzn. různá zpracování), literaturu s divadelním zpracováním, literaturu a film. Důležité je, abychom se zabývali i tím, jaké jsou souvislosti mezi porovnávanými díly.

4.1. KRITIKA

Když bych měla zmínit jedny z nejdůležitějších a nejvýznamnějších kritik a recenzí, které byly o textech Michala Viewegha zveřejněny, nesmím zapomenout na Jiřího Kratochvila, který upozorňuje na fabulování ve Viewegových textech. Tvrdí, že není jeho nejsilnější stránkou, dokonalé je jen v Báječných letech pod psa, o nichž řekl, že jsou jakousi „životní nutností“, tedy šťastnou knihou nesenou životním příběhem, směsí ironie a denního snění. Tvrdí, že v dalších knihách je to spíše sled odporovaných a působivě napsaných situací, které se stále musí opírat o hmatatelný prostor. *„Nikdy nenapíšete žádnou legendu, baladu, báje, žádný „nesmrtelný příběh“. A je dobré vědět, čím je váš talent vymezen.“*⁴ Michal Viewegh se chce opravdu zalíbit všem, to je jeho problém, tvrdí Jiří Kratochvil.

To, že má Michal Viewegh přehled a je ozdobou knižního trhu, zase zmínil v Literárních kritikách Josef Vohryzek. Říká, že je Viewegh spisovatel z povolání se vším všudy. *„Až je s podivem, že u svých vzorů neodporoval střídmost, s jakou oni prozrazovali svou eventuální sečtělost. Viewegh ji předvádí tak štědře, že to hraničí s imitátorstvím, a často tyto hranice překračuje.“*⁵

⁴KRATOCHVIL, Jiří. Kdo je Max českého románu? Respekt, 1996, 27, 17.

⁵VOHRYZEK, Josef. Literární kritiky, Praha: Nakladatelství TORST, 1995, s. 335.

4.2. BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA

4.2.1. PROSTŘEDÍ

V době, kdy byl Kvidův otec zaměstnán jako vrátný, chátral celý jejich rodinný dům i jeho okolí. Dům potřeboval běžný úklid a údržbu. Zahrada zarostla plevelem a nikdo se o ni nestaral. Viewegh píše i o zahradní brance, plotu a okenních rámech, které potřebovaly nový nátěr. Okno v kuchyni bylo rozbité, uhlí neuklizené a rozmáčené od deště. Květiny v domě uvadaly, v rozbitém mixéru hnil jakýsi zbytek mléčného koktejlu a dveře byly poškrábané od psa, na něhož otec zapomínal. Nepořádek a chaos v domě byl popsán ještě více rozvinutě, než zmiňuji. Text, který toto všechno popisuje, zabírá v knize téměř jednu celou stranu. Ve filmu se autor nezaobíral ničím takovým, ani nemůžeme pozorovat žádné náznaky. V knize si můžeme více všimnout okolí, do filmu autor nemohl vtěsnat více scén, v nichž se neděje žádná podstatná událost, ale přesto dokreslují celou atmosféru příběhu. Proto ve filmu některé pouze obrazové scény chybí.

4.2.2. HLAVNÍ ROZDÍLY

4.2.2.1. SETKÁNÍ S PRARODIČI

Zatímco se ve filmu s Kvidovými prarodiči setkáváme jen v několika scénách (když jim jdou rodiče ukázat čerstvě narozeného Kvida, když babičky hlídají Kvida a také když jde Kvido spolu se svým dědečkem roznášet letáčky, protože jim ulétly andulky), v knize prarodiče zaznamenáváme mnohem častěji. Autor literární předlohy chtěl upozornit na to, jak je stmelující funkce rodiny v Kvidově životě, ale také v celém tomto románu, důležitá. Ve filmu se prarodiče již neobjevují, protože režisérův názor byl takový, že prarodiče jsou nepodstatné postavy pro vývoj tohoto románu.

4.2.2.2.SBLÍŽENÍ S JARUŠKOU

V knize se více seznamujeme s dědečkem, který onemocní a posléze zemře. Kvůli této smrti je Kvido nešťastný a více se sblíží s Jaruškou. Zatímco ve filmu je naznačeno, že jejich sblížení přišlo poté, co se Kvidův otec zbláznil, tak v knize k němu došlo už po dědečkově smrti. Také si můžeme přečíst scénu, v níž se Kvido dozvídá, že jeho dědeček zemřel. Smuteční obřad ve filmu také nemůžeme vidět.

4.2.2.3.BABIČKA LÍBA

Další postavou v knize je babička Líba, která ráda cestuje a neutrácí za maso, ale ráda jezdí na dovolenou do ciziny. Můžeme si přečíst, kam jela, jaké dary přiváží, a také to, že chtěla jet dokonce s Kvidovým otcem na služební cestu, ale protože jsou všichni proti, její přání se nevyplní.

4.2.2.4.OTCOVA ZAMĚSTNÁNÍ

V době, kdy Kvidův otec ztratil práci, Šperk v knize nabízí několik jiných pracovních míst. Ve filmu sice také, ale nedozvídáme se to, co si přečteme v románu: Kvido popisuje, že jeho otec přijal jedno z nejhorších míst, která mu byla nabídnuta. Udělal to nejspíš na protest proti svému okolí.

4.2.2.5.ÚKLID PŘED JARUŠČINOU NÁVŠTĚVOU

Když se chystá Jaruščina návštěva u Kvida, jeho maminka (spolu s prarodiči) začne uklízet pokoj, schovávat květiny, protože je Jaruška alergická téměř na všechno, chtějí, aby se cítila dobře. V knize tento pokoj, do něhož má přijít Jaruška, uklízí sám Kvido a sám schovává květiny.

4.2.2.6. KVIDOVA SVATBA

Dalším bodem, který se ke konci příběhu v knize objevuje, je Kvidova a Jaruščina svatba. Rodina řeší, kdy by se mohla konat, kdo má kdy čas a jaké to bude. Ve filmu svatbu ani žádné povídání si o ní vůbec nevidíme. Ta už nebyla z pohledu režiséra důležitá.

4.2.2.7. ŠPERK PO REVOLUCI

Když je po revoluci, vidíme ve filmu poslední scénu, jak Kvidův otec spolu s Kvidovou dcerou Aničkou sedí na lavičce a zastaví se u nich komunista Šperk. Pozorujeme, jak pokrytecky říká, že je rád, že jsou konečně demokratické volby. Přitom za předchozího režimu se choval tak, jako by byl šťastný (i když uvnitř sebe možná nebyl), a využíval svou moc, kterou získal díky tomu, že v komunistické straně byl.

4.2.2.8. ZÁVĚR PŘÍBĚHU

V epilogu knihy se dozvídáme, jak příběh celé rodiny pokračoval, kde pracoval po revoluci otec, co dělal Kvidův bratr Paco, ale ve filmu vše končí revolucí. Nedožíváme se tam ani to, že se Šperk neúspěšně pokusil o sebevraždu nebo že matka nabídla Mirjaně azyl.

4.2.3. OHLASY KRITIKŮ

4.2.3.1. PAVEL JANÁČEK

Pavel Janáček zmiňuje, že „*Báječná léta pod psa nabízejí víc než zábavu.*“⁶

Už z názvu celého díla můžeme poznat, že jde o báječná léta, nic tragického, nic hrozného. Autor nám vypráví o době svého mládí, která nebyla zase tak špatná, protože v ní zažívá první lásku, popisuje lásku držící jejich rodinu pohromadě. I když jsou ta léta báječná, jsou pod psa. Michal Viewegh opravdu píše o lásce rodičů, dětí,

⁶JANÁČEK, Pavel. Nové knihy

dospívajících dívek. I když vládnoucí ideologie není příznivá, vládne v tomto příběhu láska.

4.2.3.2. EMIL LUKEŠ

Velice výstižně napsal Emil Lukeš o autorovi: „*Viewegh je vnímavým pozorovatelem a jeho rozvinutá, vizuální a pocitová paměť má v zásobě spoustu konkrétních detailů, již využívá k barvitému zobrazení jednotlivých situací i k tvorbě svérázných postav.*“⁷ Emil Lukeš dále zdůrazňuje, jak je přitažlivé, že Viewegh píše pro více čtenářů.

Díky tomuto daru, který Viewegh má, se může pyšnit tím, že je nejčtenějším současným českým autorem. Viewegh nepíše prózu nedějovou, kompozičně roztržitou, ale vypravuje příběh, jímž se snaží zalíbit širšímu publiku. Jeho snaživost o zalíbení se každému mu někteří kritici vyčítají.

Musíme také zmínit jeho laskavý humor, protože postavy inspirované vlastní rodinou má rád, nedospívá k jednostranné sžíravé nenávisti, jelikož vychází z pocitu obecné odpovědnosti všech za všechno. Nikoho nezesměšňuje i tam, kde přechází v satiru.

4.2.3.3. VLADIMÍR KARFÍK

Vladimír Karfík zmiňuje, že autor mluví zároveň o své ironii a lítosti. Lítost je zdůrazněna záměrně v situaci, kdy Viewegh popisuje postup otceva společenského úpadku a k úniku do samotářského kutilství, kde pracuje na vlastní rakvi. Karfík poukazuje na to, že autor nemůže z těchto scén udělat grotesku, protože mu v tom brání lítost.

⁷LUKEŠ, Emil. Vieweghova melancholická groteska. Tvar, 1992, 51-52.

4.3. VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH

4.3.1. PROSTŘEDÍ

4.3.1.1. BEÁTIN POKOJ

Pokoj, v němž se odehrává největší část příběhu, tedy Beátin pokoj, je ve skutečnosti hodně podobný tomu pokoji, který popsal autor v knize. Vystihnout prostředí Beátina pokoje se opravdu ve filmu podařilo. Je temný, plný chaosu a nepořádku, vládne v něm nevlídná atmosféra. Nejdůležitější prostředí se opravdu na filmovém plátně zobrazit podařilo.

4.3.1.2. ŠKOLA

Jedno z výrazných prostředí, které se ve filmu objevuje jen v několika málo scénách, je prostředí školy. Ve filmu můžeme vidět jen několik scén, kdežto v knize se více do hloubky seznamujeme se sborem učitelů, který pracuje na této základní škole. A neseznamujeme se zde jen s učiteli, ale také se školou jako místem, kam Beáta nastoupila pracovat.

4.3.2. HLAVNÍ ROZDÍLY

4.3.2.1. KAREL KRÁL

Karel Král je postava, která se vůbec nevyvíjí, na rozdíl od jeho dcery Beáty. Krále již od začátku autor zobrazuje jako snobského a bohatého člověka, po němž nikdo nemůže nic chtít a jemuž všichni musí ve všem vyhovět. V knize či ve filmu vidíme osobu zabývající se především vlastním podnikáním a majetkem. A i když se může zdát, že chce pomoci své dceři se splínem, neumí jí pomoci a sám se ani moc nesnaží. Snaží se vše vyřešit pouze penězi a najme dceři soukromého učitele. Milan Lasica působí inteligentně a vznešeně. Karel Král (knižní) sice také měl být jaksi vznešený, ale snobsky. V knize byla zobrazena tato postava jako jednodušší muž, který nepřišel k penězům tím, že by něco uměl nebo byl něčím výjimečný, ale pouze provozováním erotického klubu. Filmový představitel tuto roli ztvárnil více na úrovni, než na jaké by postava měla být.

4.3.2.2. BEÁTA

V knize i ve filmu je naprosto zajímavou a jedinečnou osobností. Anna Geislerová jako by se pro roli Beáty narodila. Z Beátina výrazu, který Geislerová této roli dává, získáme pocit, že taková má Beáta prostě být. Neřešíme, proč jedná způsobem, jakým jedná, prostě taková je. Žije si svým vlastním životem. Beáta, ať už filmová či knižní, se během celého děje vyvíjí. Rozdíl mezi knižní a filmovou podobou této postavy nevidím v ničem podstatném.

4.3.2.3. OSKAR

Hlavním rozdílem mezi Oskarem v knize a Oskarem ve filmu je jejich věkový rozdíl. Ve filmu ho ztvárnil herec, který je o celou generaci starší než Beáta. V knize je to třicátník. Možná díky tomuto věkovému rozdílu ve filmu působí „láska“ mezi Beátou a Oskarem jako jakési Oskarovo pomatení mladou dívkou. Z Beátiny strany se tento vztah jeví stejně jako v knize – Beáta potřebuje někoho, kdo by se jí mohl věnovat. Oskarův výrazně vyšší věk vzhledem k Beátě vytváří dojem staršího a usedlého učitele, který si chce zpříjemnit dny s mladou dívkou. V knize tento jejich vztah působí více důvěryhodně. O lásku se určitě nejedná, ale z Oskarovy strany jde o určité poblouznění mladou dívkou a Beáta chce mít zase pocit, že se o ni někdo zajímá.

Jedním z rozdílů, které jsou zmíněny ve filmu a knize, je částka, kterou nabídl Král Oskarovi za lekce tvůrčího psaní pro jeho dceru. V knize nabízí 8 000 Kč měsíčně, což bylo v té době pro učitele hodně, a ve filmu nabízí 20 000 Kč. Tento rozdíl je dán zřejmě tím, že film byl natočen až v roce 1997 a kniha vydána v roce 1994.

V knize se objevuje spousta citátů, které jsou vloženy do textu. Tyto citáty se objevují i ve filmu, tady ale vypadají jako zbytečné usekávání děje a moc se do celku nehodí. V knize tato „vločka“ působí scelujícím dojmem.

4.3.3. OHLASY KRITIKŮ

4.3.3.1. VĚRA MÍŠKOVÁ

Podle Věry Míškové se filmoví herci snaží jít do větší hloubky, jaksi výše než je psána kniha. Oskarovy citáty jsou divákovi nesympatické, ovšem spíše poučuje režisér, než aby to bylo přirozené upozornění směřující od Oskara. „*Co vůbec nechápu, je závěrečná rekapitulace, „jak by to bylo doopravdy“ – matoucí, zbytečná a nakonec nepříjemně přebíjející vše předchozí, co samo mělo o čem vypovídat a dovedlo žít.*“⁸

Závěrečná rekapitulace tvoří matoucí a nesmyslný obraz divákovi, který viděl příběh a na konci je popleten jakoby druhým závěrem. Výchova dívek v Čechách je vskutku příjemný film, ale přemíra vyzdvihování čehosi nad knížkou filmu škodí.

4.3.3.2. PETR FIDELIUS

Autoreflexi užívá Viewegh jako náhradní prostředek, jako jakési „výhodisko z nouze, když si autor jako tvůrce s něčím neví rady.“⁹ Viewegh se vcítí do situace, jak by se zachoval sám, komunikuje sám se sebou. Sám jedná jako spisovatel a toho spisovatele většinou do svých románů vtěsná.

4.3.3.3. ODNŘEJ HORÁK

Horák tvrdí, že „*povídka natažená do chatrné novelky - připomíná páteční sekanou „co týden dal“, známou ze školních jídelen. Rychle sníst a raději na to už moc nemyslet.*“¹⁰

Viewegh se čte velmi dobře a snadno, ovšem obvykle po dočtení nevyvolává v čtenářích další otázky. I přesto, že Horákovo tvrzení je dosti ironické, je vystihující.

⁸MÍŠKOVÁ, Věra. Herci táhnou Kolihův film Výchova dívek v Čechách. Právo, 1997, s. 10.

⁹FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34, s. 1., 6.

¹⁰HORÁK, Ondřej. Britské listy [cit. 22. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/>

4.3.3.4. JOSEF VOHRYZEK

„Nejlepší pasáž Vieweghovy knihy je povídka *Táta a já*, dílko Beáty Králové, která spolu s autorovým alter egem tvoří hlavní dvojici této knihy.“¹¹ Opravdu velmi povedená pasáž, v níž Beáta vypráví o sobě a svém vztahu s otcem (tedy o ne příliš příznivém vztahu, o rozbité vazbě mezi nimi). Tato pasáž tvoří hlavní kořeny celého tohoto příběhu. Na pouhých dvou stránkách autor napsal skvělý základ, díky kterému se rozvíjí další příběh.

4.4. PŘÍPAD NEVĚRNÉ KLÁRY

4.4.1. PROSTŘEDÍ

4.4.1.1. PENZION

Při pátrání po tom, zda je Klára Norbertovi nevěrná, musí Denis spolu se svými pracovníky navštívit penzion, v němž se stýká Klára se svým učitelem sinologie. Ve filmu se vůbec žádný penzion, ve kterém by Denis požádal Kláru o ukončení vztahu se svým profesorem, neobjevuje.

4.4.1.2. FINSKO

Při cestě do Číny musí Klára i Denis přestupovat ve Finsku, kde také přespí jednu noc v hotelu. Ve filmu, protože jedou do Benátek, nikde nepřestupují, ale scény se odehrávají rovnou v Benátkách.

4.4.1.3. ČÍNA x BENÁTKY

Největším rozdílem v prostředí mezi literární předlohou a filmovým zpracováním je výlet, na který jede Klára. Tajně se k ní přidá i Denis, jenž ji tam má sledovat. V knize si můžeme číst o přenádherné Číně, o jejím tajemném kouzlu. Seznamujeme se zde s mnohými památkami, které Klára navštěvuje, můžeme si domýšlet, že je to symbolika jakési historie, dálky od domova či také něco tajného a záhadného. Ve filmu

¹¹VOHRYZEK, Josef. Literární kritiky, Praha: Nakladatelství TORST, 1995, s. 336.

Klára nejede do Číny, není studentkou sinologie, ale jede do Benátek, kde získává podklady pro svou práci o důsledcích přílivu v Benátkách.

4.4.1.4. NOČNÍ KLUBY V ČÍNĚ

V knize se také můžeme dočíst o tom, že v době, kdy byl Denis v Číně, navštívil i některé čínské noční kluby. V Benátkách nic podobného nedělá.

4.4.2. HLAVNÍ ROZDÍLY

4.4.2.1. NORBERT x LUCA

Jedním z nejdůležitějších rozdílů mezi filmem a knihou je, že v knize je hlavním hrdinou Čech, známý spisovatel ve středních letech, věčně žárlivý na svou přítelkyni, studentku sinologie. Ve filmu je hlavním hrdinou učitel hudby Luca, který pochází z Itálie a 5 let žije v Praze. Ve filmu můžeme také pozorovat, jak se Luca seznamuje s malým žáčkem Matyášem. Filmový žárlivec je určitě nejméně o 10 let mladší než ten v knize. Celý film je pojat více italsky, protože ho točili Italové. Ve filmu můžeme zaznamenat, že Klára se s Lucou seznámila na diskotéce, kde dělal dýdžeje.

4.4.2.2. SINOLOGIE

Další významný rozdíl je ten, že profesora sinologie, s nímž má Klára v knize poměr, nahrazuje ve filmu profesorka z úplně jiného oboru, se kterou Klára samozřejmě poměr nemá. Důležitý je i obor, který Klára studuje. Zatímco v knize je to tajuplná a zajímavá Čína, ve filmu toto tajemno úplně vymizelo.

4.4.2.3. V NEMOCNICI

Klára navštěvuje ve filmu svou matku v nemocnici. Luca si zjišťuje, zda za ní opravdu byla, ale vypátrá, že její matka v nemocnici vůbec není, tak udělá Kláře hysterickou a žárlivou scénu. Později se dozví, že Klářina matka se zapsala v nemocnici pod dívčím jménem, a tak se Kláře omlouvá, jenže ta už je rozhodnutá, že od něj odejde. Luca se pokouší spáchat sebevraždu na chodbě na schodišti. Klára mu v tom zabrání, ale stejně nezabrání malému pádu, vinou kterého je Luca v nemocnici. Hned na to se spolu usmívá.

4.4.2.4. DETEKTIVOVÉ V ČÍNĚ

V době, kdy je Klára s Denisem v Benátkách, je natáčí další skrytí detektivové. Luca nevěřil ani Denisovi, který měl hlídat Kláru. A protože Klára s Denisem v Benátkách měli poměr, Denis se rozhodne, že získá nahrávku, která by je z tohoto činu usvědčila. Proto při návratu zpět do Prahy domluví se svými spolupracovníky, aby mu nahrávku pomohli získat. Získají ji a Denis ji zničí.

V knize Denis s Klárou po celou dobu pobytu v Číně ani netuší, že by je někdo mohl sledovat. Vše zjistí až na letišti, kde na ně čeká sám Norbert. Hned po příjezdu Norbert Denise odveze k němu do kanceláře, kde ho zabije. Ve filmu Norbert/Luca Denise nezabije, jen ho postraší a jejich rozhovor končí tvrzením, že je Norbert/Luca ze své žárlivosti vyléčen. Opravdu ale vyléčen není, protože celý film končí scénou, v níž Luca navštíví jinou detektivní kancelář, i když si ho Klára už vzala.

4.4.2.5. DENISŮV KONEC

Denis je v knize zastřelen. Ve filmu je to pojato více romanticky a vše končí zamilovanou lovestory, ve které Denise sice opouští jeho žena Rút, protože jí Denis lhal a neřekl jí, že měl poměr s Klárou, a vinou toho byla porušena jejich dohoda. Denis si ale uvědomil, že miluje svou spolupracovnici Sandru, a běží za ní na nádraží. Ona sice odjede, ale slíbí mu, že se brzy vrátí.

4.4.3. OHLASY KRITIKŮ

4.4.3.1. LENKA JUNGMANNOVÁ

Případ nevěrné Kláry je možné přijmout jako román pánský, neboť představuje mužské hrdiny, jejich každodenní problémy a situace, ve kterých se nacházejí. V případě, že se vžijete do detektiva, užijete si s krásnou mladou dívkou, pokud si vyberete spisovatele, poznáte trpké podvedení z její strany, ale zároveň sladké potrestání svého soka. „*Co si od takového „pánského románku“ přát víc? Snad jen to, aby jej nepřestaly kupovat ženy a aby se nedostal do ruky nějakému psychoanalytikovi.*“¹²

¹²JUNGMANNOVÁ, Lenka. Vieweghův román, tentokrát pro pány. Literární noviny, 2003, 21, s. 8.

Určitě tento román není pouze pánský, i když se nám tento pohled nabízí, jelikož nejdůležitějšími hrdiny jsou dva muži a týká se mužských problémů. V případě, že se zaměříme na třetí hlavní postavu, postavu Kláry, měli bychom se zamyslet nad tím, proč se tak chová, proč je taková, jakou ji vidíme. Nejspíše proto, že sama hledá šťastný život. Do cesty jí vstoupili tito dva muži. Myslím si, že román je určen jak pro muže, tak pro ženy. Každý si zde najde něco „svého“.

4.4.3.2. KATEŘINA VLASÁKOVÁ

I nezkušený čtenář detektivek, milostných románů a dobrodružných příběhů odhadne určitě během několika málo minut čtení, jak se děj bude dále vyvíjet. Nejdéle však po první třetině knihy je čtenáři závěr jasný. „*Jediné, co snad čtenář odhadnout nemůže, je místo Klářiny nevěry s Denisem — Čína.*“¹³ Neobjevují se žádné nečekané zvraty ani nic, co by čtenáře překvapilo. Celý námět je dosti zajímavý, ovšem základ celého příběhu je prozrazen již v první třetině knihy. Čína, která se stává důležitým místem, je tak zajímavá a tak tajuplná, že se k tomuto tématu hodí. Zde se snažil autor vnést do celého dění jakousi mystiku prostředí, ve kterém se celý příběh vytváří.

¹³VLASÁKOVÁ, Kateřina. Kancelář dr. Pravdy. Řekneme vám o Případu nevěrné Kláry pravdu. [cit. 1.4.2012]. Dostupné z: http://aluze.cz/2003_02/viewegh.php

5. LITERÁRNÍ PŘEDLOHA A SCÉNÁŘ

Scénář je polotvar, který má za úkol být perfektním základem pro tvorbu v dalších uměleckých disciplínách.

Kontakt spisovatele a čtenáře nepotřebuje prostředníka. Scénář je i ve své literární podobě určen pro několik spolupracovníků, kteří z něho vytvoří finální umělecké dílo - film nebo televizní hru.

V literatuře věnujeme veliký prostor tomu, abychom co nejpodrobněji popsali postavy. Každý čtenář si může udělat o postavě svůj vlastní názor. Zatímco se v knize tyto charakteristiky postav popisují, ve scénáři je autor musí hlavně ukázat. Taktéž jako s postavami je tomu i s prostředím. Ve *Výchově dívek v Čechách* autor popisuje přenádhernou a luxusní zahradu, do níž poprvé vchází Oskar, když jde na první návštěvu za Králem. Můžeme se dočíst o spoustě záhonech s květinami, veliké fontáně i Králově rezidenci. Ve scénáři se dozvídáme pouze to, že Oskar vchází do nějaké zahrady. Jak tato zahrada vypadá, se už dočíst nemůžeme. Tuto realitu vidíme až ve filmové podobě. Vidíme tedy pouze ty obrazy, které režisér natočí. U knižního zpracování závisí podoba prostředí na čtenářově představivosti.

Když se zamyslíme nad hlavním rozdílem mezi scénářem a literární předlohou, musíme zmínit hlavně to, že filmový scénář je dělen do obrazů, ale jeho nejmenší výrazovou jednotkou je záběr. V technickém scénáři je toto rozdělení více patrné než ve scénáři literárním.

Literární scénář je rozdělen do obrazů. Obraz je sled záběrů, které na sebe navazují, odehrávají se v jednom prostoru a v jednom čase. Děj zde popisuje příběh a atmosféru. Může být několik filmových záběrů v jednom obraze. Technický scénář vzniká z literárního. Je rozdělen na pravou a levou stranu. Na pravé straně se dočteme informace o obraze, na levé o zvuku.

V případě, že se podíváme na poslední část románu *Báječná léta pod psa*, musíme ve scénáři upozornit hlavně na to, že také zde autor rozděluje text na obrazy, v nichž bychom mohli vidět několik záběrů filmu.

Kvidův otec sedí na sluníčku a drbe staříčkou Něhu. – záběr č. 1

Vzadu probíhá reportáž z příprav na první prezidentské volby. – záběr č. 2

V pozadí je vidět květina ve velkém truhlíku. – záběr č. 3

Otec i Něha se dívají. – záběr č. 4

Také můžeme zaznamenat, že v literatuře vše vypráví buď tvůrce, nebo samotný hrdina prózy. Ve scénářích čteme pouze fakta, že se něco děje a jakým způsobem se to děje. Dočteme se, jaké má hrdina příběhu pocity, co se odehrává uvnitř něj. Například v Případu nevěrné Kláry autor popisuje Denisův pocit „cítil jsem se mizerně“¹⁴, dále také zmiňuje, že „čínský pilot totiž zřejmě také žárlí“¹⁵. Tyto věty nebyly v knize označeny za přímou řeč, ale byly psány autorem jako Denisovy myšlenky a pocity. Tuto skutečnost scénář nezaznamenává.

¹⁴ VIEWEGH, Michal. Případ nevěrné Kláry, Brno: Nakladatelství Petrov, 2003, s. 226.

¹⁵ VIEWEGH, Michal. Případ nevěrné Kláry, Brno: Nakladatelství Petrov, 2003, s. 226.

6. ZÁVĚR

Cílem této práce bylo rozebrání tří vybraných románů Michala Viewegha z několika různých hledisek. Zabývala jsem se literární podobou textu, dále filmovou verzí i komparací mezi těmito dvěma formami. Také jsem zmínila několik teoretických poznatků k filmové řeči a připomněla jsem recenze některých českých kritiků, jejichž (podle mého názoru) užitečné myšlenky jsem použila. Dále bych chtěla zmínit, že jsem měla možnost jet do Prahy do Národního filmového archivu, kde mi byly poskytnuty scénáře k Vieweghovým románům.

Tato práce mě naučila hledat souvislosti mezi jednotlivými postavami a prostředím. Začala jsem se na prózu i film dívat jinýma očima než běžný čtenář či divák. Hledala jsem funkci změny, nedívala jsem se jen na to, že je něco jinak, ale snažila jsem se zjistit, proč je to jinak.

Při psaní této bakalářské práce jsem používala hlavně literaturu odbornou, která se zabývá studiem textu, textem a komunikací, dále také způsoby, jak se dívat na film. Používala jsem odborné publikace i odborné články v časopisech, které jsem hledala v knihovně či na webových stránkách. Byly mi poskytnuty některé recenze kritiků, které mi pomohly dívat se na dílo jinýma očima.

Závěrem bych chtěla zmínit, že tato práce může být dále podkladem pro další zkoumání děl Michala Viewegha.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

7.1. LITERATURA

VIEWEGH Michal: Román pro ženy. Brno: Petrov, 2001. ISBN 80-7227-099-0.

BORDWELL, David. THOMPSONOVÁ, Kristin: Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-217-6.

MACUROVÁ, Marie. Mareš, Petr: Text a komunikace. Praha: Karolinum, 1993. ISSN 0567-8269.

MONACO, James: Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií. Praha: Nakladatelství Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6.

BUŠTÍKOVÁ, Petra. Produkční historie filmových adaptací podle literárních předloh Michala Viewegha. Brno, 2008. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filosofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Szczepanik, Ph. D.

HRABÁK, Josef: Literární komparatistika, Praha: Nakladatelství SPN, 1976.

KRATOCHVIL, Jiří. Kdo je Max českého románu? Respekt, 1996, 27.

VOHRYZEK, Josef. Literární kritiky, Praha: Nakladatelství TORST, 1995.

VIEWEGH, Michal: Báječná léta pod psa. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0496-2.

NOVÁK, Jan: Báječná léta pod psa: technický scénář. Praha: Space films, 1995.

JANÁČEK, Pavel. Nové knihy

LUKEŠ, Emil. Vieweghova melancholická groteska. Tvar, 1992, 51-52.

KARFÍK, Vladimír. Báječná léta pod psa. Literární noviny, 1993, 10.

FIDELIUS, Petr. Vieweghův VIEWEGH. Literární noviny, 1995, 34.

MÍŠKOVÁ, Věra. Herci táhnou Kolihův film Výchova dívek v Čechách. Právo, 1997.

ŠAŠEK, Václav: Výchova dívek v Čechách: Literární scénář. 1995.

VIEWEGH, Michal: Výchova dívek v Čechách. Praha: Český spisovatel, 1994. ISBN 80-202-0507-1.

VIEWEGH, Michal: Román pro ženy, Scénář, 2005.

VIEWEGH, Michal: Román pro ženy, Brno: Petrov, 2001, ISBN 80-7227-099-0.

FLEETWOOD, Hugh: Případ nevěrné Kláry: Scénář, 2008.

VIEWEGH, Michal: Případ nevěrné Kláry. Brno: Druhé město, 2009. ISBN 978-80-7227-285-3.

JUNGMANNOVÁ, Lenka. Vieweghův román, tentokrát pro pány. Literární noviny, 2003, 21.

7.2. INTERNETOVÉ ZDROJE

Videozáznam pořízený z autorského čtení v Brně 29. 7. 2010 [cit. 26. 4. 2012].
Dostupné z: <http://www.autorskecteni.cz/2010/cz/videozaznamy/51-Michal-Viewegh>

HORÁK, Ondřej. Britské listy [cit. 22. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/>

VLASÁKOVÁ, Kateřina. Kancelář dr. Pravdy. Řekneme vám o Případu nevěrné Kláry pravdu. [cit. 1.4.2012]. Dostupné z: http://aluze.cz/2003_02/viewegh.php

8. RESUMÉ

Tato bakalářská práce se zabývá třemi vybranými prózami Michala Viewegha. Zkoumá literární podobu i filmové zpracování děl. V další části pohlížíme na komparaci mezi jednotlivými podobami děl a na závěr jsou stručně rozebrány scénáře.

9. ABSTRACT

This bachelor thesis deals with three chosen proeses of Michal Viewegh. The thesis examines literary form and cinematic adaptation of the work. In the next part of the thesis we focus on comparision between particular forms of work and in the end there are screenplays shortly analysed.